

**ETAPA JUDEȚEANĂ/SECTOARELOR MUNICIPIULUI BUCUREȘTI A OLIMPIADELOR
NAȚIONALE ȘCOLARE – 2023**

PROBA SCRISĂ

LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ

Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

Pozorne si prečítajte uvedené ukážky:

182

Tie časy tajdú. Žitá obrazy
miznú jak tône blankyta
a hneď zabúria víchrice skazy,
hneď šťastia výslnie svitá.
Za letom leto prudko sa valí,
a kto dnes ešte tvár svoju chváli,
zajtra už padá bez vlády;
hodina každá pás v čelo ryje:
ale kto láske a kráse žije,
ten večne zostane mladý.

183

Mladosť, otčina horiacej túhy!
Mladosť, vreľých citov skala!
Mladosť, ty obraz nádejnej dúhy!
Mladosť, ty lásky Valhala!
Mladosť, ty preroď života brehy
a zápalom stop mŕtvosti snehy,
čo chladných srdcí moc kryjú!
Ty duchom svojím vzkries aj tie telá,
na ktorých schladlé starobou čelá
smutné Hóry vrásky ryjú!

184

Mladosť! či tvoje milé zápaly
nie sú ohne svetlonosov?
Mladosť! či tvojich túžob kryštály
nie sú slabou rána rosou? —
Oj, nač by nebo mohutnosť dalo,
keby mladistvé len snívať malo
ľudstvo zlaté kiesi hory! —
Mladosti vädnú, mladosť je večná,
ona je v zvratoch časov bezpečná,
lebo z časov večnosť tvorí.

185

A čo je mladosť? — Dvadsaťpäť rokov?
Ružových tvári hlad' jará?
Či údov sila? Či strmosť krokov?
Toto sa všetko zostará!
Mladosť je túžba živá po kráse,
je hlas nebeský v zemskej ohlase,
je nepokoj duší svätý,
je tá mohutnosť, čo slávu hľadá,
je kvetín lásky rajskej záhrada,
je anjel v prachu zaviaty.

Andrej Sládkovič – *Marína*

**blankyt – belasá farba jasného neba*

**Valhala – raj určený pre padlých bojovníkov*

**Hóry – bohyně ročných období*

A. Na základe informácií získaných z ukážky vypracujte na skúškový hárok nasledovné zadania:

1. Identifikujte v texte desať Sládkovičových definícií mladosti. **10 bodov**
2. Nájdite v texte tri veci/javy, ktoré podľa Sládkoviča nedefinujú mladosť, lebo sú pominuteľné. **3 body**
3. V rozsahu 2-3 riadkov napíšte vlastnú interpretáciu verša *Mladosť je anjel v prachu zaviaty*. **4 bodov**
4. Vytvorte krátku vlastnú definíciu mladosti, ktorá by obsahovala metaforu. **3 body**
5. Identifikujte vo vyššie uvedených veršoch anaforu, metaforu a komparáciu. **3 body**
6. Zaradte vyššie uvedené dielo do príslušného literárneho smeru. **2 body**

B. Zostavte text v maximálnom rozsahu 1 strany, v ktorom by ste pouvažovali o jednom z nasledovných citátov týkajúcich sa mladosti:

- „Každý, kto si zachováva schopnosť vidieť krásu, nikdy nezostarne.“ (Franz Kafka)
- „Vek je len číslo. Mladosť nepozná vek.“ (anonym)

Vychádzajte pritom z vlastnej skúsenosti/pozorovania, ako aj z myšlienok uvedených v ukážke z lyricko-epickej skladby Marína od Andreja Sládkoviča.

Poznámka! Pri zostavovaní textu majte na zreteli nasledovné:

- dodržanie témy a predstavenie dvoch argumentov, ktoré by podporili váš názor na danú problematiku, a z nich vyplývajúceho záveru, **15 bodov**
- nadväznosť textu a logický sled informácií, **2 body**
- členenie na úvod, jadro a záver, **1 bod**
- dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka, vzhľad textu, čitateľnosť. **2 body**

SUBIECTUL al II-lea

(45 de puncte)

Ľudovít Štúr tvrdil, že ľud „je podstatnou čiastkou národa nášho, on je jedným zo základov v každej krajine, on sám najmenej myslí a aj najmenej vie, čoho by sa chápať a čo k svojmu dobrému by od seba odvrhovať mal, slušne teda na ľud obecný pozorlivosť našu obraciame a keď nám on plody práce rúk svojich podáva, my mu plody práce našej duchovnej, myslenia a skusovania, podávame.“

V rozsahu 3 – 4 strán napíšte esej na tému *Slovenský ľud vo vrcholnom diele Andreja Sládkoviča Detvan*.

Esej bude koncipovaná s dôrazom na študované dielo. Pri vypracúvaní eseje majte na zreteli nasledovné požiadavky:

- zaradenie diela do príslušného literárneho smeru,
- uvedenie znakov daného literárneho smeru,
- stručná charakteristika hlavných postáv z ľudu a uvedenie ich životného princípu,
- identifikovanie životných hodnôt, podľa ktorých žijú a konajú hlavné postavy z ľudu v danom diele,
- vlastný názor na danú tému/dané dielo,
- citovanie relevantných pasáží z diela.

a. Obsahová stránka textu

33 bodov

b. Formálna a kompozičná stránka textu (tvorivý prístup – 5 bodov; nadväznosť a logický sled informácií – 2 body; členenie na úvod, jadro a záver – 1 bod; vzhľad a čitateľnosť textu – 1 bod; dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 3 body)

12 bodov